

SANTA EUGÈNIA

REVISTA LOCAL PER A LA DIVULGACIO I LA CULTURA

Nº 16.- 28 de febrer de 1.986. Depòsit Legal PM 625/1983

LA PREMSA FORANA...

Any
Internacional
de la Pau

...A MALLORCA

EDITORIAL

Amb motiu de l'admissió de la nostra Revista 'SANTA EUGENIA', com a membre de l'ASSOCIACIÓ de PREMSA FORANA de MALLORCA hem dedicat la Portada a l'anagrama de l'Associació.

A Mallorca, tan sols als pobles, es publiquen prop de 80 revistes, de les 40 lliurement formen l'Associació Premsa Forana de Mallorca.

A l'esmentada Associació hi ha tota casta de revistes: des d'informatius de grups polítics, informatius d'ajuntaments, revistes purament literàries o simples fulls parroquials, si bé la major part de revistes cobreixen un ample espectre de dedicació a la informació general i deportiva, fins al cultiu exclusivament cultural de la llengua catalana.

L'Associació no condiciona en cap manera l'orientació de -- cap de les revistes associades, si bé un nombre molt gran -- tiren cap a una normalització lingüística i cap a una recerca -- dels valors populars del lloc on es publica.

La incorporació a l'Associació ha de servir-nos per augmentar els lligams de germanor amb tantes de publicacions i -- amb tantes de persones que a Mallorca fan possible aquesta presència de la premsa local a través dels prop de 50.000 exemplars que cada punt veuen la llum. Des d'aquesta plana desitjam a -- tots els associats una decissiva continuïtat en els esforços i il·lusions, per un fenomen literari i cultural que quedarà marcat a la història de Mallorca: la Premsa Forana.

L'Equip de Redacció

EDITORIAL	1ª plana
INDEX.	2
ESGLÉSIA: Carta Cristiana nº 16	3
Espanya ha deixa d'ésser catòlica	4 i 5
El sentit de lo invisible	6
Enrique es muy valiente	7
Allargament artif.de la vida	8
DEMOGRAFIA	9
LLIBRES	10
NORMALITZACIO LINGÜÍSTICA	11 i 24
II CONGRES INT.LLENGUA CATALANA	12-13
HERALDICA	14
RACO DELS POETES	15 i 22
ANY INT.DE LA PAU	16-17
ENTREVISTA:D.Bmeu.Mulet (a) Es Practicant).	18 a 21
HISTORIA DEL POBLE	23
MUSICA ROCK	25-26
CINEMA.	27
DEPORTS	28-29
CUINA	30
PASSATEMPS	31

'Revista'
"SANTA EUGÈNIA"

28 de febrer de 1.986.REVISTA LOCAL PER LA DIVULGACIO I LA CULTURA
Nº 16.Publicació Bimensual.Depòsit Legal PM 625/1983

Editat i imprès a la Parròquia de SANTA EUGÈNIA.Mallorca.
Redacció i Administració:C/J.Ant.12.Santa Eugènia.Mallorca.

Equip de Redacció: Nadal Trías Orell,Bernat Sureda Canyelles,MªAntònia Parets Amengual,Pep Mulet Canals,Antonia Campaner Mulet,Miquel Coll Isern,Juana Mª Jaume Rigo,Margalida Llabrés Serra i Xisco Grau amb la col.laboració d'altres persones per a la confecció manual de la revista a multcopista.

Equip de distribució: Catalina Miralles Crespí, Mª Pilar Bascuñana Coll i Cat.Rosa Canyelles Mariano.

Any Internacional de la Pau

CARTA CRISTIANA

nº 16

als cristians i persones
de Bona Voluntat de
SANTA EUGÈNIA

Me impressionà la frase - d'un jove: "Som una guarda d'ovelles guiades per un sol pastor: el materialisme (seguit sempre del seu cà fidel, el consumisme).

Quan un visita els magatzems grans, o va als grans aconteixements deportius i pel·lícules - d'estrena, un ne treu la impressió de que ho som una guarda d'ovelles guiades per un sol pastor: el materialisme vestit de consumisme.

Aquest pastor en res s'assembla al pastor descrit pels profetes i encarnat per Jesucrist. Aquest pastor té el seu estol = de cans: el collectivisme, el capitalisme, el consumisme, l'hedonisme, el confort, la fama, la moda, la rivalitat... i està ben assentat en el món. Les seves ordes (d'on venen, Déu meu?!) = son seguides per mils de milions d'ovelles humanes.

El pastor es presenta amb imatges cautivadores i elegants, però té les entranyes dures, i sang enverinada corr per la seva sang.

I els fruits son monstruosos: guerres mundials, blocs antagònics que competeixen o comencien en la guerra, terrorisme - salvatge o institucionalitzat, ò fam i desnutrició, i mort en tres quarts parts del món, milions d'avorts, esclavituds visibles i invisibles, etc. S'ha dit que la 3ª i silenciosa guerra mundial ja ha començat, on en lloc de soldats moren nins - per desnutrició; on en lloc de ferit hi ha aturats de feina, on les armes més mortals (més que les nuclears) son el tipus d'interés.

En definitiva, aquest pastor és un mercenari, perquè sols -- guia per l'interés i no per l'amor.

¿Començam a separar-nos d'aquest 'pastor'? Podem fer la -- "Quaresma de no necessitar tantes coses, i de viurer-ne interiorment (per començar) més --- alliberats.

Molt afectuosament

Nadal Trias Orell, Pvre.

REVISTA LOCAL PER A LA DIVULGACIÓ I LA CULTURA

EDITORIAL

de la revista "CORRESPONDÈNCIA" oct-set.1985.

“Espanya ha deixat de ser catòlica”

Quan Manuel Azaña, cap del govern el 1931 va afirmar amb rotunditat i entusiasme “ESPANYA HA DEIXAT DE SER CATÒLICA” tota la jerarquia en pes de l'Església no va acceptar aquell veredict per radical i per groller.

Avui els bisbes de la Conferència Episcopal han afirmat solemnement que “ESPANYA HA DEIXAT DE SER CATÒLICA” i s'han sentit alliberats interiorment, sabien que no feien altra cosa que llegir la realitat. I el realisme és la primera condició per edificar qualsevol cosa de manera estable. Per consegüent també l'evangelització necessita una visió clara de la realitat.

La diferència de sentit és molt minsa. En l'afirmació de Manuel Azaña s'hi havia de sobreentendre amb parèntesi (OFICIALMENT); en la declaració del bisbe de les Espanyes s'ha de sobreentendre en parèntesi (SOCIOLÒGICAMENT) perquè l'Estat espanyol a partir de l'actual Constitució ha deixat ja de ser catòlic oficialment com en temps d'Azaña. En el fons les dues afirmacions sortides de boques distintes venen a dir el mateix. Espanya ha deixat de ser oficialment i sociològicament catòlica. Sols hi ha una minoria significativa que manté aquesta consciència de “cristià” però no és ningú per influir determinantment en les decisions polítiques i culturals del govern de l'Estat. En tot cas no més que ho pugui fer qualsevol altra minoria dins la societat pluralista dels nostres dies.

Al marge de matitzacions, doncs, els bisbes d'avui han dit si fa no fa el mateix que digué aleshores Manuel Azaña. Fa temps que els poders laics estan realitzant des de fora, una feina de purificació de l'Església que hauria d'haver estat fruit d'una autocrítica interior. Ho digué Jesús als sacerdots de Jerusalem quan aquests li deien que fes callar aquella multitud anardida que cridava desforament i sense matisar: “Hosana al Rei de David” “Jesús Rei d'Israel”. “Alegrem-nos-en! Al·leluia!!” Jesús els respongué: “si no ho diguéis avui aquesta multitud, ho proclamarien les pedres”.

L'Església catòlica hauria d'haver fet cas de la denúncia de Luter, per exemple, en l'abús de les indulgències i de la vida dissipada dels nuclis de Poder del Vaticà. Luter deia la veritat i... fou castigat. Sabonarola denuncià la corrupció del Papa Borges i... fou cremat viu.

La unificació d'Itàlia comportà la pèrdua de les grans propietats i terres del Vaticà perquè ella no sabia practicar aquell consell evangèlic de “ven el que tens i dona-ho als pobres i després segueix-me”. Cosa que sotsrallà després Jaume Balmes que per defensar aquesta tesi, fou perseguit i s'hagué d'amagar a la casa de pagés del Prat de Dalt de

St. Feliu de Codines. Com la desamortització dels bens de l'Església constituí una purificació de l'església espanyola, purificació que Ella sola no era capaç de realitzar amb un autoexamen de consciència. Per arribar tard, no cal l'assistència de l'Esperit. Més aviat presuposa cedir a la temptació del maligne.

La sentència de Manuel Azaña s'ha d'inscriure doncs, dins aquest mateix procés de "proclamació de les pedres" quan aquells a qui pertoca declarar-ho, de sobte, es tornen sords i muts i agressius amb els que els denuncien. I no és pas que hagim tocat fons amb aquesta declaració solemne dels bisbes sobre que Espanya ha deixat de ser catòlica. Encara hem d'anar més endins i més avall per aterrar en la solidesa de l'evangeli. Per exemple valgui la conferència del Mn. Casimir Martí que denuncia la voluntat de la mateixa actual Jerarquia eclesiàstica de ser la guia, la directora i la vertebradora de l'ètica del govern de torn. Li costa a la jerarquia abandonar la influència del Poder per conformar els comportaments dels ciutadans en unes pautes morals imposades per la força! no hi ha manera que es mogui i es mantinguin dins els paràmetres de les corrents vives de l'amor i la generositat. El seu orgull refinat no li permet abandonar les actituds d'autoritat per la força, tot i que en l'Evangeli Jesús va dir ben explícitament que aquesta no és la manera de comportar-se. "Això ho fan els poders temporals. Vosaltres sou una altra cosa."

És per aquest motiu d'arrencar de les mateixes bases cristianes i del mateix poble de Déu ras en la reconstrucció de l'Església que fan les comunitats d'Amèrica Llatina que el Vaticà es troba agressiu amb la teologia de l'alliberament; creuríem que és menys el marxisme que no pas aquesta actitud d'abandó de l'autoritat com a Poder, el que molesta al Vaticà. Fins aquí el marxisme no fa sinó exarcevar el Poder de l'Estat fins al paroxisme. S'entendrà més aviat l'església actual de Poder a Poder (marxista) que no pas acceptarà el diàleg cordial amb el poble de Déu des de la seva cúspide autoritària.

Heus aquí, per meditar unes paraules de l'evangeli de Lluc: "Els reis de les nacions en disposen com a amos, i els qui les dominen s'anomenen benefactors. Però vosaltres no heu pas de ser així, sinó que el més gran d'entre vosaltres es faci com el més jove, i el qui mana com el qui serveix".

La fe es troba en la llibertat de consciència; no en la subjecció a cap Poder, per eclesiàstic que aquest sigui.

EL SENTIT DE LO INVISIBLE

* Per ésser una persona cabal el tenir cinc sentits, no és el màxim, sino el mínim requerid. Existeixen molts d'altres sentits que no desplegam, per ex. el sentit del temps, el sentit de l'orientació, el sentit artístic. I el sentit de lo invisible.

* És un fet que està just aquí, a punt de verificació. Estam immersos en l'atmosfera de lo invisible: un clímax misteriós ens enrevolta, emperò no'l percebem.

* És el món material.

* Aquest matí teb d'hivern me he posat al sol a escriure: la llum m'enrevolta, me il·lumina m'acaricia. I, malgrat tot, lo que hi ha de més útil en aquesta llum, com son els rajos ultravioletes i els infrarojos, no les puc percebre.

* La ciència diu que la ploma amb que escric és una constel·lació d'àtoms que giren a velocitats vertiginoses. Però la meva mà no els sent.

* Una gran cap d'aire oprimeix el meu crani, tot el meu còs; uns grans renous omplen l'atmosfera amb ses vibracions però la meva oïda no els capta.

* La física moderna ensenya que uns grans buits separen entre sí les partícules infinitesimals que constitueixen la matèria sòlida; que ones invisibles determinen la calor, la temperatura, el sò de la matèria.

* En lo invisible que escapa als nostres sentits imperfectes, incapaces de captar la substància de les coses, tal com

son en sí mateixes, i no com a pareixen.

* El món material està reple de lo invisible, lo inaudible, lo imperceptible. Però és que en el món espiritual també passa igual.

* Cansat d'escriure surt al carrer. Veig un estudiant que corr per agafar l'autobús; un senyor, assegut a un banc, llegeix tranquilament el diari; una mare es passeja pel jardí al seu fill; un obrer dona gra a una formigonera renovera; un policia regula el tràfic.

* Tots pensen; cada un camina amb el seu problema a damunt; la gent va i vé... i a pesar de tot, no puc captar, no connect, no llegesc els seus pensaments. Ben enmig del carrer em moc en lo invisible.

* No m'han ensenyat aquesta assignatura. Detectar lo invisible quan és aquí. Quan haja adquirit aquest sentit, paulatinament, progressivament, en la fina punta dels fets i de les coses, en el misteri de cada persona hi descobriré un punt lluminós: Déu, present i actuant en tot: ocult als meus sentits grossers darrera el vel de lo imperceptible, però present en aquest altre sentit adquirid: el sentit de lo invisible.

* Déu és l'invisible, però -- tan aprop de mi com els àtoms de la meva ploma; tan actiu, i tan dens com la pressió de l'aire que m'enrevolta.

* --En Ell vivim, ens movem i existim. (Fets, 17, 18).

P.ARRONIZ.

EDITORIAL

de

"PREGONES PS"
nº 1152
gener 1986

Enrique es muy valiente

Enrique Castro, párroco de Entrevías (Madrid), y otros tres colaboradores suyos en la rehabilitación de muchachos difíciles, han comparecido ante la opinión pública con una información demasiado atrevida: se autoinculpan de ocultar a jóvenes penados que deberían estar cumpliendo condenas de prisión por delitos hace años cometidos.

El argumento de los «encubridores» nos parece impecable: La Constitución en su artículo 25.2 proclama que «las penas privativas de libertad estarán orientadas hacia la reeducación». Supuesto que las cárceles son escuelas de delincuencia, según todo el mundo sabe, y supuesto que esos muchachos ya han encauzado sus vidas sin necesidad de asistir a las clases de esa «universidad», obligarles a pagar viejas deudas sería anticonstitucional.

Hay que saber, además, que estos chavales delinquieron empujados por las condiciones sociales de todos conocidas. En cierto modo nacieron ya en la delincuencia: falta de afecto, ignorancia, fácil acceso a la droga, incitación al consumismo, paro, tratos vejatorios, etc. Según una denuncia recién publicada por la Asociación de Derechos Humanos, «cuando nuestra sociedad permite que haya niños sin escolarizar, familias sin vivienda y hombres sin trabajo, está participando en la creación de delincuentes. Luego nos ocuparemos de juzgarlos, hacer que cumplan la Ley y condenarlos...».

De esto se ha ocupado, en efecto, el portavoz oficial del Ministerio correspondiente, quien utilizó su (de ellos) televisión pública para poner los puntos legales sobre las «des» de la justicia. Apareció el personaje revestido del singular empaque de que un tiempo a esta parte lucen nuestros mandatarios, y dijo:

- a) Que hay centros penitenciarios —dos— especializados en la rehabilitación de penados jóvenes.
- b) Que el proceder de Enrique y compañeros roza también lo delictivo.
- c) Y que no son ellos, sino los poderes públicos, a quienes compete decidir si los penados están o no rehabilitados.

De manera más clara, aunque más cruda, el portavoz vino a decir que el individuo es propiedad del Estado, y que el Gobierno prefiere ignorar lo que afirma la Ley Penitenciaria: «la participación de los ciudadanos en la resocialización de los reclusos».

Estamos sorprendidos de este endurecimiento. Aplicar el tratamiento exclusivamente penalista a los chavales inadaptados, mientras se dispensan medidas de gracia al periodista Vinader y a los arrepentidos de ETA, es algo que no encaja con una lectura hecha desde presiones de la política, a causa de la inseguridad ciudadana. Porque la derecha política suele inclinarse hacia el rigor penal, pero también el paternalismo cuando concurren garantías de reconducción en la conducta.

Además, el arrepentimiento sincero también es posible en aquellos cuyos delitos proceden de su propia ternura magullada. En muchas ocasiones es el resultado casi reflejo de la comprensión y del perdón generoso.

Enrique no pide violentar la legislación vigente, sino llevar su aplicación a consecuencias previstas y legítimas, mediante la puesta en ejercicio de algunas fórmulas nuevas como «la libertad a prueba» o «la libertad bajo tutela». Enrique es muy valiente por lo que de honesto desafío comporta su actitud «encubridora». Pero lo es, ante todo, por seguir dando la cara, el afecto y la vida en favor de los chicos conflictivos, las víctimas de todos.

ALLARGAMENT ARTIFICIAL DE LA VIDA I MOMENT EXACTE DE LA MORTDeclaració d'un Encontre de l'Acadèmia Pontifícia de les Ciències.

A invitació de l'Acadèmia Pontifícia de les Ciències, un grup de treball s'ha reunit els dies 10, 19 i 21 d'octubre del 1985 per estudiar l'"Allargament artificial de la vida i la determinació exacte del moment de la mort".

I.- DEFINICIO DE LA MORT

Una persona és morta quan ha sofert una pèrdua irreversible de tota capacitat d'integrar i de coordinar les funcions físiques i mentals del cos.

La mort sobrevé quan:

a) Les funcions espontànies -- cardíacues i respiratòries han cessat definitivament, o bé

b) s'ha realitzat una cessació irreversible de tota funció cerebral.

Del debat ha resultat que la mort cerebral és el vertader criteri de la mort, ja que l'atur definitiu de les funcions cardíaco-respiratòries condueix molt ràpidament a la mort cerebral.

El grup ha analitzat, idè, els diversos mètodes clínics i instrumentals que permeten constatar aquest atur irreversible de les funcions cerebrals. .../...

II.-REGLES DE COMPORTAMENT MÈDIC

Per tractament el grup entén totes aquelles intervencions mèdiques disponibles i apropiades al cas específic, sigui quina sigui la complexitat de les tècniques.

Si el pacient està en coma permanent, irreversible, en tant que sigui possible preveure-ho, no es requereix cap tractament, però se li han de prodigar les cures, com prenent-hi l'alimentació.

Si està clínicament establert que existeix una possibilitat de recuperació, es requereix tractament.

Si el tractament no pot aportar cap debefici al pacient, es pot interrompre, continuant les cures.

Per cures el grup entén l'ajuda ordinària deguda al pacient malalt com també la compassió i el suport afectiu i espiritual deguts a tot ésser humà en perill.

III.- PROLONGACIÓ ARTIFICIAL DE LES FUNCIONS VEGETATIVES.

En cas de mort cerebral la respiració artificial pot prolongar la funció cardíaca durant un temps limitat. Aquesta supervivència induïda dels òrgans és indicada quan es preveu una extracció amb vista a un transplantament.

Aquesta eventualitat és possible només en cas de lesió cerebral total i irreversible que ha sobrevingut a un subjecte jove després d'un trauma brutal.

Prenent en consideració els importants progressos de les tècniques quirúrgiques i dels medis per augmentar la toleràcia al empelt, el grup considera que els trasplantaments d'òrgans mereixen el suport de la professió mèdica, de les legislacions i de la població en general.

La donació d'òrgans ha de respectar, en totes les circumstàncies, les últimes voluntats del donant, o el consentiment de la família, quan hi és present."****

de "DOCUMENTS D'ESGLÉSIA" Nº425
cols.17-20.(1-I-1986).

● BAPTISMES i MATRIMONIS = 0

● BODES DE PLATA MATRIMONIALS:

14-II-1961 Gabriel Campaner Vallès amb Catalina Mulet Coll.
¡Enhorabona, i que pogueu celebrar les d'Or!

● DEFUNCIONS:

10-II-1986 Sor Agnès Torrens Oliver, religiosa franciscana.
¡Descansau en la pau del Senyor a qui estimàreu!

CAIXA DE BALEARS

"SA NOSTRA"

La "CAIXA DE BALEARS" - "SA NOSTRA", i
els nostres voluntaris Socis de Manteni-
ment cobreixen l'economia de la nostra
Revista "SANTA EUGENIA".

SANTA EUGENIA

REVISTA LOCAL PER A LA CIVILIZACIO I LA CULTURA

LLIBRES LLIBRES LLIBRES LLIBRES LLIBRES LLIBRES LLIBRE

EL NIÑO QUE JUGABA CON LA LUNA

DUVAL, Aimé (Lucien)

Sal Terrae, Santander, 1984. 198 pags.

En aquest llibre hi ha el testimoni d'un home que decidí contar el seu "viatge al fons de la nit" de l'alcoholisme, i el seu retorn a la llum, ajudat per la seva fe i per l'amor d'uns homes que havien fet el mateix trajecte. És el propi P. Duval, que en els anys seixanta sabé crear una cançó religiosa de inspiració popular, qui ha desvelat el misteri d'aquest llibre impressionant: un cant d'esperança, de vida i d'amistat. El llibre es publicà a França amb el seudònim de "Lucien", adoptat per Duval en la seva condició de alcohòlic anònim; però ell mateix volgué manifestar la seva identitat abans de morir, i volgué que es publicàs amb el seu nom autèntic. "Aquest llibre -escriu el diari francès Le Monde-, que relata el descens i la lliberació de l'infern de l'alcoholisme, constitueix un testimoni de valentia no gaire freqüent". (diari "Le Monde" del 30-XI-1983).

LLIBRES LLIBRES LLIBRES LLIBRES LLIBRES LLIBRES LLIBRE

LA BRUIXA QUE VA PERDRE LA GRANERA I ALTRES CONTES

Elisabet Abeyà amb il·lustracions de Lluís Jover.

Editorial Moll, Mallorca 1985.

Vetaquí un llibre que feia falta. Un llibre pensat -tal com es declara a les referències editorials- "per a infants que ja poden llegir tot sols", estampat amb lletra manuscrita i amb un vocabulari mallorquí "adequat a 6 ò 7 anys".

Els contes d'Elisabet Abeyà, lleugers de contingut i de forma, que tenen al seu desenllaç un bon raig de gràcia i de sorpresa, --agradaran sens dubte als nins de Mallorca, sobretot el que dona títol al llibre, i també els titulats "La Princesa que dormia" i "La Princesa dels cabells d'or", per la revisió que fa dels contes meravellosos clàssics en les rondallístiques d'aquestes contrades.

El llibre va acompanyat d'uns dibuixos de Lluís Jover, del qual esperam veure prest noves col·laboracions. Tant a través del text com de les il·lustracions, els mestres de les escoles mallorquines ja poden fer entrar els nins en el camp apassionant de la lectura. No poden tenir millor iniciació. (de Diario de Mallorca, suplement pag.3 del 12-II-86).

LLIBRES LLIBRES LLIBRES LLIBRES LLIBRES LLIBRES LL.

"MALLORCA I EL CATALANISME"

Per Gabriel Janer Manila.

.../...la revista la Nostra Terra" representà les inquietuds i els interessos de l'"Associació per la Cultura de Mallorca". Es tracta ara de veure quins foren aquests interessos, aquestes inquietuds: Tractaren de revitalitzar la cultura i la llengua autòctones, de fomentar el desvetlament del poble, promocionaren l'aprenentatge del català, varen promoure les idees autonomistes i constituïren, el 1931, una comissió encarregada de redactar un avantprojecte d'Estatut d'Autonomia que no arribà, tanmateix, a bon port.

Una de les característiques -- que marcà i definí fonamentalment "La nostra Terra" va ésser la seva catalanitat. En diverses ocasions tractar de precisar quina orientació considerava que havien de prendre les relacions de Mallorca amb Catalunya. El 1932, Miquel Ferrà s'ocupava de la qüestió amb aquestes paraules: "Entre les mil nicieses que, de tot temps ha fet circular per Palma el feixisme provincial anticatalanista, figura aquesta que Barcelona pretén absorbir-nos. En realitat Barcelona -Catalunya- no pretén res fora del 'selgovernement', i aquesta és una de les seves manques: l'absència d'un ideal nacional que miri una mica enfora. Unicament alguns somniadors el tenen. En tot cas és per camins de llibertat que Catalunya i Mallorca han d'acostar-se. Es la comunió d'una mateixa vida espiritual, no la infeudació administrativa, allò que ens interessa, mentre desvetlam dins el nostre poble la consciència de la seva personalitat i de la Unitat de sang amb Catalunya..."(La Nostra Terra.V.1932)'- pag. 347).

No és estrany, doncs, que fos ben rebut el "Missatge als mallorquins" publicat a la primavera de 1936 i signat per intel·lectuals de Catalunya del camp de les lletres i de la política.

Aquest manifest proclamava els llaços de germanor que uneixen Catalunya amb tots els altres pobles de llengua catalana i convidava Mallorca en el treball d'intensificar aquests llaços de difondre intel·ligentment les manifestacions més significatives de la vida espiritual. Per "La Nostra Terra" el "Missatge" venia a afirmar "la fraternitat essencial -- d'uns pobles que parlen la mateixa llengua".(La N.T. IX(1936) pag 175) i esdevenia una invitació a intensificar les col·laboracions i intercanvis culturals que s'havien iniciat d'ençà de la Renaixença.

L'"Associació per la Cultura de Mallorca" s'encarregà de preparar un text que donàs resposta al "Missatge dels Catalans", un text, segons Massot i Muntaner, moderat i que es mantenia en un àmbit purament cultural, i que firmaren cent cinquanta tres persones significatives de la vida cultural mallorquina i en el que es reafirmava la voluntat de Mallorca de gravitar en l'òrbita que li assenyallava la llengua.

El número de "La Nostra Terra" del mes de juliol de 1936 ja no va apareixer publicament. Algú ha dit que el varen haver de córrer a destruir-lo als tallers mateixos on era imprès. Molts dels homes que l'havien duit a terme foren perseguits, alguns afusellats, d'altres empresonats durant anys. La represió fou dura. N'hi va haver que es varen desdir publicament, obligats per la por. Alguns manifestaren promptes la seva adhesió al nou règim. D'altres s'exiliaren. D'altres resistiren, i mantengueren ferma la voluntat inalterable de supervivència.".../.

(publicat al diari "BALEARES" a la pag. IV, del suplement dedicat a la guerra civil, del dia 19-I-86)

II^{ON} CONGRÉS INTERNACIONAL

DE LA

● LLENGUA CATALANA ●

● Des del dia 30 d'abril a l'11 de maig d'aquest any es celebrarà el II Congrés Internacional de la Llengua Catalana, convocat per un gran nombre d'institucions docents i culturals, tals com la Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat de València, Universitat de les Illes Balears, Universitat de Perpinyà, Estudi General de Lleida i Institut d'Estudis Catalans.

● Ha estat posat sota la presidència honorífica de les més altes autoritats institucionals de cadascun dels territoris de llengua catalana i presidit pel rector de la Universitat de Barcelona.

● Aquest II Congrés ha estat convocat en el vuitantè aniversari del I Congrés Internacional de la Llengua Catalana, el qual donà un impuls decisiu a la lingüística i filologia catalanes, establint les bases ortogràfiques i gramaticals que propiciaren el desenrotllament posterior de la nostra llengua.

● Es celebrà a l.906 per iniciativa i baix la presidència de l'illustre mallorquí, mossèn Antoni Mª Alcover, en el qual les Illes Balears tengueren una representació considerable.

● En aquest II Congrés les tasques es dedicaran prioritàriament a la socio-lingüística, essent l'eix del debat científic la relació entre llengua i societat. Servirà per dur a terme un conjunt d'estudis que analitzin amb rigor i profunditat la situació actual de la llengua catalana com a vehicle de comunicació, al temps que s'establiran propostes per avançar en la normalització del seu ús com a llengua pròpia de la nostra comunitat.

● Hi haurà set àrees científiques, els actes de cada una de les quals es faran a diferents llocs del territori de parla catalana i els temes que s'hi tractaran demostrin la voluntat d'afrontar les qüestions més problemàtiques que la nostra llengua té plantejades en l'actualitat.

● La distribució de les àrees científiques i calendari de sessions és la següent:

- 1. Plantejaments i processos de normalització lingüística. Lleida, del 4 al 8 de maig.
2. Lingüística social. Mallorca i Menorca, del 30 d'abril al 4 de maig.
3. Sociologia de la Llengua. Girona del 3 al 7 de maig.
4. Mitjans de Comunicació i Noves Tecnologies. Perpinyà, del 2 al 4 de maig.
5. Llengua i Dret. Andorra i Barcelona, del 4 al 8 de maig.
6. Ensenyament. Tarragona, del 1 al 6 de maig.
7. Història de la Llengua. València, del 5 al 7 de maig.

● Paral·lelament a les sessions científiques hi haurà un gran nombre d'activitats artístiques i culturals i se duran a terme dos projectes: el primer, la publicació d'un "Llibre blanc sobre la unitat de la llengua" a càrrec de cinc prestigiosos romanistes de les Universitats de Roma, Vanderbilt (EE.UU.), Liverpool (Gran Bretanya), Toronto (Canadà) i Munster (Alemanya).

● El segon, serà una sèrie de conferències a 100 poblacions de les terres de parla catalana, per tal de sensibilitzar els ciutadans en la col·laboració a la normalització de l'ús del català.

● El II Congrés assolirà plenament els seus objectius si aconseguix una àmplia col·laboració de institucions públiques, universitats, associacions culturals, entitats socials, etc.

● Però és indispensable que els ciutadans de les terres de llengua catalana facin seus els objectius del Congrés i s'organitzin per dur-los a terme. El futur de la nostra llengua depèn de cada un de nosaltres. Usar-la i defensar-la és una feina comuna de tots.

ESCUTS I LLINATGES

COLL: En documents antics hem pogut obser-
var que el llinatge "Coll" es el ma-
teix llinatge que "Descoll". Se diu que "Rai-
mundo Colleto", va esser el fundador de la
família "Coll".

P. Pere Descoll.- Va dirigir com arquitecte
les obres del Castell Real d'aquesta ciutat.

P. Joan Coll.- Religiós, natural de Banyalbufar.

D. Miquel Coll.- Doctor ambdós drets i un dels partidaris
de la Casa de Borbon.

P. Martí Coll.- Jesuïta, molt entès en botànica i medici-
na, que va curar d'una greu malaltia a un infant de la Cor-
na d'Espanya.

Son armes d'aquesta família un "collado" de plata
Entre les dues muntanyes una estrella d'or en camp blau.

GARAU: No podem assegurar que cap d'aquesta
família vengués a la conquesta de Ma-
llorca, Però sabem que D. Berengari Garau -
ciutadà de Mallorca va aixamplar notablement
l'alqueria "Arrenda" (Avui anomenada Randa).

D. Miquel Garau.- Doctor ambdós drets.

D. Geroni Garau.- Prevere, doctor ambdós
drets i en teologia. Canònic de Mallorca i Secretari del
Cardenal Pou. Va fundar el monestir de la Consolació d'a-
questa ciutat.

Macià Garau.- Senceller que va ocupa la dignitat política
de conseller d'aques regne.

Son armes d'aquesta família un Lleó rampant, del
seu color natural amb un fuet a l'urpa dreta, en camp d'or.

Els colors dels escuts se interpretaran d'acord amb el
dibuix coincident:

OR

PLATA

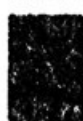
VERMELL

CEL

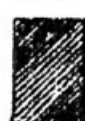
NEGRE

VERT

MORAT

★ CANT A UN ARBRE ★

Ma intel·ligència és poca
per cantar a un arbre oblidat
però que ara ha recobrat
el lloc digne que li toca.

He sentit moltes vegades
una glosa popular,
que antany volgué posar
per davant dels altres arbres.

Diu que és un arbre de bé
i que fruita en té tot l'any,
en collir-li la d'enguany
ja té la de l'any que vé.

Quan el seu fruit se congria,
ja la abella en treu el suc
que si malament no ho duc,
trans forma en mel que extasia.

Un altre adagi he sentit
referint-se, a llur vida,
que per Santa Margalida
ja té el fruit gros i tenyit.

Es de veure quan penjada
ja té la fruita madura.
Resalta aquella negrura
a dins la verda fullada!

Baix de les ombres frondoses
de l'arbre verd i espès,
recull el fruit que està estès
un estol de collidores.

Es una solada negra
que l'arbre vell ha donat,
que d'en terra va al sac,
i al magatzem que el replega.

I allà comença el procés
que fa que sigui estimat
aquest arbre abandonat
de la gent i del progrés.

Per començar només basta
trencar la fruita aplegada,
i així queda separada
del pinyol, la dolça pasta.

Als animals alimenta,
i als homes fa gaudir,
per què és que, la fan servir
en coses que ell s'en sustenta.

En medicina i cosmètica
serveix que n'és un delit,
també ne fan esperit
i productes de dietètica.

Del "cacao", és substitut,
a ell es pot comparar;
per fer sucre pots contar
que té la millor virtut.

Del pinyol en fan una "goma"
que espeseix o estabilitza,
aglomera o gelatitza
escumetja o emulsiona.

Per això no en fan roïssos,
per què el solen alpigar
quan se volen fabricar
llepolies i pastissos.

També s'empra en fer gelats,
i en derivats de la llet,
i un bon servici ha fet
en productes variats.

I d'una cosa tan fina
con l'ull a punt de grellar,
en poden aprofitar
una font de poteína.

Per tant no és raro que l'arbre
sigui tan apreciat
per donar a la humanitat
un profit que l'hi agrada.

A l'hivern dona teulada
pel ruixat i el fresc oratge,
i a l'estiu el seu ramatge
alleugera la suada.

¡Arbre frondós i robust
que del camp ets viva imatge
reb el senzill homenatge
que et dedic amb molt de gust!

Tià Coll

Any Internacional de la Pau

"SIMFONIA DELS DOS MÓNS"

Home, germà meu,
tota la creació et contempla
i t'admira.

¡I vat aquí que vas tan lluny
sobre la línia de l'egoisme!
Tan lluny que et mostres indigne
de la preferència meravellosa
i quasi escandalosa,
que el Senyor t'ha manifestat.
El rumor de les preguntes
puja de per tot.

Home, germà meu,
tota la creació et contempla
i t'admira.

Per què, idò, has despreciat
lo més bò que et donà
intel·ligència i llibertat
per ofendre al teu Creador?
Tu has traïcional al teu Pare.

Home, germà meu,
tota la creació et contempla
i et jutja.

Ell, el Senyor,
en lloc de condemnar-te,
en lloc d'aplastar-te,
envià el seu Fill únic,
a aquesta mota de pols.
La Terra.
Y el Fill de Déu, es fa home,
sens deixar de ser Déu és home.
Ell és per a sempre l'Home-Déu.
Tu, home, germà meu,
Què has fet de la vida,
de la paraula de Crist?

Home, germà meu,
el balanç mirant a l'any 2000
des del naixement de Jesucrist
és molt terrible.

Què has det d'Àsia?
què has fet d'Àfrica,
camps de foc i llàgrimes?
Què has fet dels dos terços
d'Amèrica Llatina
oprimita i acorralats?
¡I la música, i la música!
Anegada, amordassada pel
renou de les armes.
Amèrica llatina,
arraval cristià del mon pobre.
Terra atupada de nins
colrats al sol;
però prest el sol es pondrà
per a no sortir mai més.
¿Què has fet?

Home, germà meu,
el balanç mirant a l'any 2000
des del naixement de Jesucrist
és terrible.

Què has fet dels pobres
que son aquí,
a dins dels països rics?
Què has fet dels dels 'parias'
els més pobres dels p. Isos pobres?
Criden cap a tu, no comprenen.
No giris el cap.
Tems la seva veu?

Germà meu, home,
el balanç mirant a l'any 2000
del naixement de Crist és terrible.

QUI GUANYARÀ?

Any Internacional de la Pau

Qui guanyarà?

Sabs molt bé

home, germà meu

que tu ets lo suficientment dè-
bil com per fer estallar la ter-

cera i darrera guerra mundial;

com és massa trist el poder de

suprimir la vida

de damunt la terra.

I que tu ets fort abastament

per suprimir de la Terra

la misèria i, sobre tot,

la dominació.

A simple vista pareix

que l'odi s'apodera de la Terra...

Després de la 2ª guerra mundial

quantas guerres locals hi ha hagut

I com es multipliquen els països

que fabriquen armes, i com cada

vegada en fan de més costoses

i sofisticades.

Països que no tenen res,

se'n endeuten fins al cap d'amunt

per a guardar el seu déu:

la seguretat nacional.

A la dreta i l'esquerra

hi ha segrestaments, tortura

i assassinats,

desapareguts per a sempre,

desterrats i refugiats.

I devora tot això, una societat

una societat que ho malgasta tot.

Atenció,

homes, germans meus:

la violència n° 1,

és la misèria.

La violència és la guerra:

la violència és la misèria,

la vertadera guerra és la misèria.

Quan la misèria estalla,

i condueix a assalts

a robatoris i assassinats, al odi;

quan la misèria estalla i duu

la falta de seguretat,

el desig de venjança, el pànic

és la la violència n° 2.

.../...

És cert, Senyor,

és mitjanit.

Però com oblidar,

que tant més bella és l'aurora

quan més negre és la nit!

I nosaltres, els nins?

Hi pensau en els vostres fills?

Demà serem nosaltres els majors.

L'any 2000 serà el nostre temps.

Aurora! Veuràs tu dos mons reunits

després de la nit?

Un càntic, una simfonia?

Dos mons reunits! Un càntic!

Quí guanyarà?

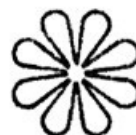
home, germà meu?

L'Esperit bufa

en mig de la mit.

Una simfonia.

Aquesta "Simfonia dels dos
mons", ha estat composta -
pel Bisbe del Brasil, Helder
Câmara, conegut pel nom de
"Bisbe dels pobres"

D. BARTOMEU MULET**(Practicant)**

Desde temps immemorial s'home ha estat lligat a ses herbes com a remei per tots ets mals. Hi havia tot un coneixement que se transmetia a través de generacions i que a vegades, per desgràcia - ha estat de qualque manera lligat a forces ocultes, supersticions i misteris, que eren reservats a poques persones. Dit això no podem negar una cultura popular de connotacions més sanes i molt - arrelada antigament a Mallorca.

Amb so progrés científic des s.XX, sa medicina va decantar i quasi eliminar sa curació per medi de ses herbes. Aquestes començaren a ésser considerades arcaiques, "tercermundistes"...i per -- tant menys eficasses que ets medicaments moderns.

D'un temps cap aquí, sembla que de cada vegada més se reconeix - ets mèrits curatius de ses herbes.

Davant s'actualitat d'aquesta temàtica, mos ha paregut molt oportú fer una xerrada amb es "practicant", Bartomeu Mulet, vertader entusiasta i coneixedor de ses herbes medicinals.

- Quines són ses aplicacions de ses herbes.?

En primer lloc, hem de dir - que ses herbes tenen moltes aplicacions. Normalment una herba no té qualitats per - una determinada malaltia si - no que pot tenir altres efectes.

Lo que no tenen ses herbes - són ets efectes secundaris, colaterals, que sí tenen ets medicaments.

Ara bé, encara que a mí m'agrada sa medicina aplicada - amb herbes, aquesta ha estat s'origen de sa farmacologia moderna, aleshores no podem deslligar-les.

També vull recalcar, altres maneres de lluitar per sa -- salut, és sa dietètica. De - vegades s'ha dit "que una per - sona és lo que menja", és lo - que se diu "medicina preventiva".

Ara bé, ses herbes són per curar, no són per prendre sempre.

- Parlem ara, de ses herbes condimentaries.

Ses herbes més importants són ses condimentaris, per una sèrie d'efectes medicinals que tenen. Se poden prendre de forma continuada i actuen a través d'uns principis actius que poden ésser saboritzants i inclús aromatitzants.

Es curiós com s'ha perdut a Mallorca s'ús de ses herbes condimentaries. Un temps no hi havia a Mallorca cap dona que no cuinàs sense fer una "picada". És una verdadera llàstima que avui en dia utilitzem productes no naturals per fer es menjar. No és una mania dir que no és natural, p.e. si tiram qualsevol material de fusta o de ferro dins sa terra, necessitarà més o menys temps per degradar-se, s'anirà desintegrant. Un plàstic, en canvi, rossegarà anys i anys; i per què? perquè no és part de sa naturalesa, aquesta no té previst un micro bi per desintegrar-lo. Amb sa medicina natural passa més o menys lo mateix, està previst que és cos elimini ses sustàncies després d'haver fet el seu efecte, cosa que no passa amb molts de medicaments. Generalment, és difícil que ses herbes produeixin acumulació dets principis actius dins escos.

ÉS DIFÍCIL QUE SES HERBES
PRODUEIXIN ACUMULACIÓ
DETS PRINCIPIS ACTIUS DINS
ES CÒS

- Si hem dit que sa medicina a base d'herbes era s'origen de sa farmacologia moderna. Com s'explica que es cos, -- elimina ets principis actius, si són herbes i no si són medicaments.?

S'eliminen sobretot si se pren en forma d'herbes i no separat. Un exemple, avui en dia se recepta molt sa vitamina C amb medicament, però s'ha hagut de

recurrir a prenr-la juntament amb "citrofagonas" perquè és molt més eficaç.

- Quines són ses herbes que tenim a mà i que podem utilitzar.?

Jo som partidari de predrer ses herbes des nostre entorn, llevat d'algunes herbes exòtiques que són molt eficasses i s'utilitzen en medicaments. Les plantes que consider més interessants són les que tenim allà ón vivim.

Entre elles podem anomenar : "s'ensanyorida borda" o "tomillo", es "romaní", una molt comuna i que té moltes funcions és "s'herba sana". Aquesta és un estimulante de sa funció epàtica, altres li diuen menta, n'hi ha de diverses castes. Per jo s'autèntica maravella és es "tomillo". Un dets seus principis actius és es "timol", és un desinfectant poderosíssim. Ets dentistes d'un temps, te receptaven beuratges de "tomillo" per ets flemons ... No hi havia alèrgies!. És digestiu, estimulante i desinfectant.

ÉS TOMILLO ES DIGESTIU
DESINFECTANT
I
ESTIMULANT

Una diarrea pot ésser aturada, amb una cosa tant senzilla com és una bollidura de fulles d'abatzer, se pot utilitzar també fulles d'auzires, el seu excés no és aconsellable.

Per rentar ferides n'hi ha tota un sèrie, p. e. es "llevamà". Sa "ruda" va molt bé per ets cucs, sobretot per ets infants, no se poden passar amb sa messura, pot ésser perillosa.

Es curiós que derivats de sa "ruda", dets seus principis-actius, s'utilitzen com a - protectors des sistema circulatori. Se pren en medicaments o en dosis específiques.

Sa messura normal per sa majoria d'herbes és des 3 a un 5 per cent, aixó vol dir que per cent gr. d'aigua possam de 3 a 5 gr. d'herbes.

Ses fulles d'olivera i d'ullastre(n'hi ha que diuen - que aquestes són més actives) van molt bé per es fetge, per baixar i pujar sa pressió i - també per s'excés de grassa a sa sang. Tenen una aplicació molt efectiva.

HI HA PROBLEMES QUE

SE SOLUCIONEN AMB -

UNA TASSA D'HERBES

- Com podem preparar ses herbes.?

Les podem preparar fent bollidura, infusió, cocció i massaració.

Generalment ses plantes dures - troncs o rels s'han de bollir. Massaració vol dir posar en - remull unes hores .

Hi ha una cosa important a dir, aquestes herbes tenen principis actius aromàtics i es convenient que s'aroma no li fugi. S'ha de tapar i s'ha de deixar amb s'herba fins que sigui teb o més temps.

Quan se fa una bollidura per - tot el dia, no s'ha de tornar bollir, perquè perd tota s'eficàcia. Se pot encalentir amb - aigua maria.

Sa majoria d'aquestes plantes se poden utilitzar verdes o seques, però n'hi ha que perden

ets principis actius si són seques.

Vull recalcar que és molt important que sa gent sapigués aquestes coses.

Hi ha problemes que se solucionen amb una tassa d'herbes i -- molts de pics només hem de sortir a n'es corral per tenir-les. Avui en dia s'està abussant de sa medicina i ets medicaments, hi ha cassos de verdadera adicció.

Hi ha remeis tant fàcils com es disoldre regaïm dins un tassó de llet calenta. És un bon expectrant i va molt bé per es - mal d'estomac.

Un altre cas, per combatre s'in-somni, pots donar-te un bany de til.lo, és un vertader sedant i no té cap perill.

Un altre sedant és sa "pasionaria", una herba que per aquí -- n'hi ha.

Podem anomenar "s'espinaler", - en castellà "espino blanco" és un reforçant des cor, i va molt bé tant per sa pressió baixa -- com alta.

NO ESTIC EN CONTRA DE

SES FARMACIES NI DE -

SA MEDICINA TRADICIONAL

- Ara que hi ha molt de grip i de vegades no tenim febre, - però tenim un cert malestar què podem prendre.?

Pots fer un tisana, d'herba sana, tarongí, una mica de romaní i til.ló.

Ara m'en record de s'any des - grip(jo encara no havia nat) a Sa Cabaneta no va morir ningú. Es metge me va contar, com va conseguir tal éxit.

Ell partia de sa basse que amb s'aparato digestiu net, tens - el 90% de probabilitats de combatre qualsevol malaltia. Les receptava tasses d'herbes, una darrera s'altra, a fi de que es cos eliminàs tòxines, suant i orinant.

Jo he viscut un cas paregut, no tan greu, a un poble de Catalunya, ón feia de practicant. Tothom estava malalt des grip i les donavem llimonades calentes amb sucre o mel i aspirines, curaren tots. Hi va haver dos morts, però no foren tractats d'aquesta manera. Sa penicilina existia però no - estava disponible com ara.

- Estarieu a favor de sa medicina anomenada "natural" o "alternativa".?

JO en tot lo que estic diguent no me pos en contra de ses -

farmàcies ni de sa medicina tradicional.

En medicina i en ciència, és equivocat mantenir una sola línia no s'ha de renunciar a cap possibilitat. Sabem ben cert que hi ha malalties que no se curen amb herbes, ni amb un règim alimentari.

Jo reforç s'importància de ses herbes i de sa dietètica, però - juntament amb sa medicina i es progrés que mos duen.

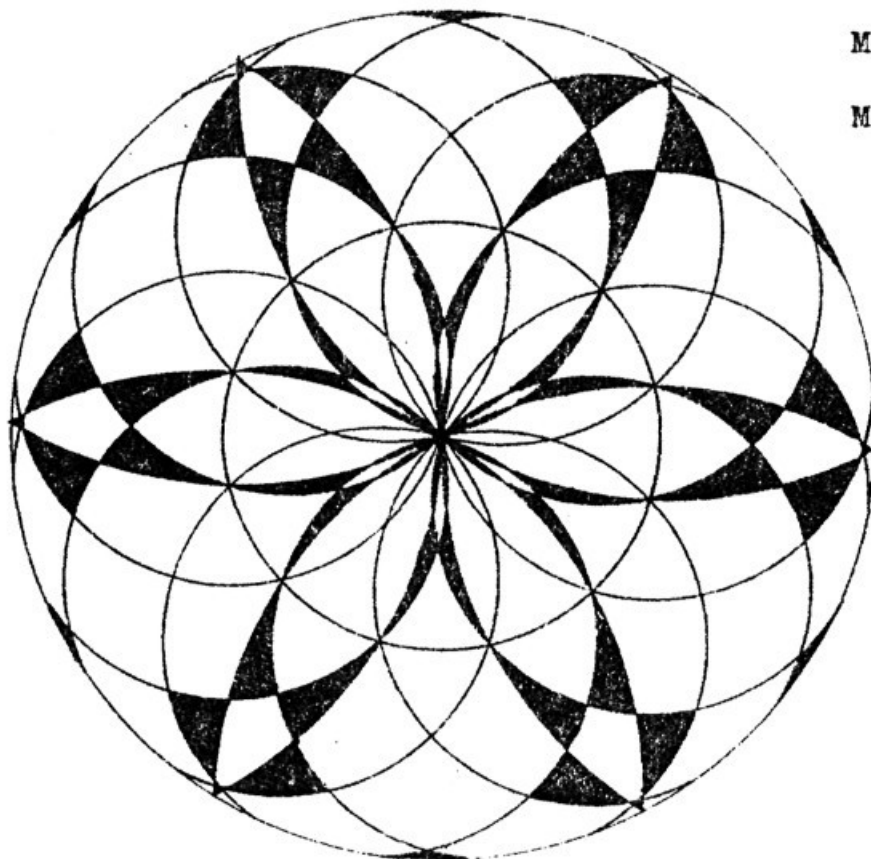
Ara m'en record d'una frase d'un metge famós que deia "sa cirurgia representa es fracàs de sa medicina", quan sa medicina no dona remei, aleshores, intervé sa cirurgia.

Llavors té una part important, sa part psíquica, que acompanya a totes ses malalties i a ses persones. En Marañón deia "es bicarbonat - que jo recept fa molt més afecte que es que voltros receptau i en farà mentres voltros no tingueu - es prestigi que jo tenc".

Aquesta problemàtica és molt més - ample que lo que pareix.

Moltes gràcies.

Mª Antonia

G E M E C

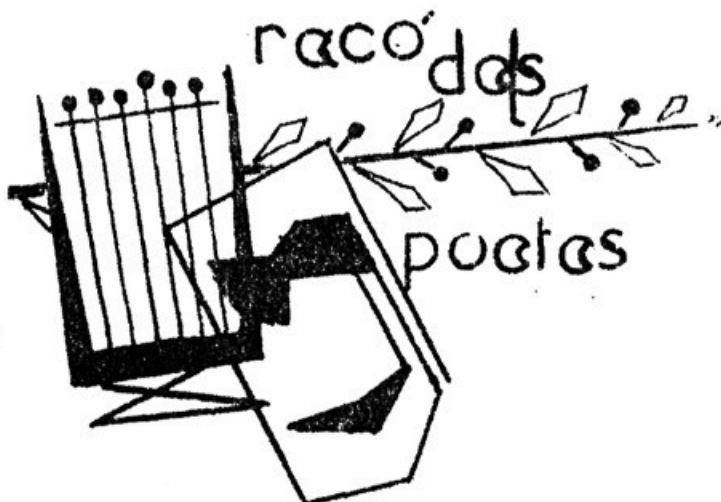
Grapalluts, caminant,
als peus s'afiquen pues:
ni visc, ni cant, ni plor!

Estic pensant
que som un cim gegant,
pelat, amb les mans nues
de tota fulla i flor...

Ara ja no camin,
ara ja m'imagin
que els llamps i la tempesta
de mi faran conquesta.

Res viu no hi ha, tot mor!!

M.J.P.
.. ..
o o o o

LLUITA PER LA PAU

He sentit una veu que deia des del mar:

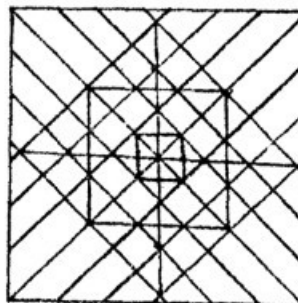
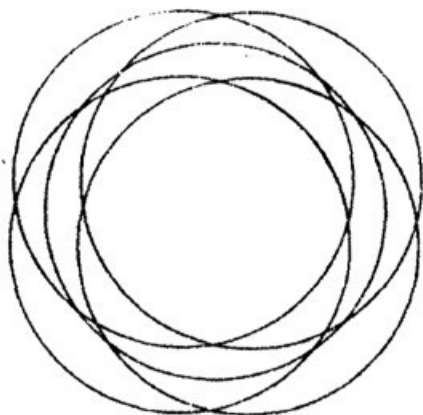
Vindrà un dia que les ones
seran l'ombra del teu viure,
l'ànsia del teu desitj,
el conhort per fer la utopia,
la realitat als teus vint anys
d'esperança.

S'obriran les portes just
al moment del partir violent,
cap a la serena aubada.

Restaràs feliç i benhaurat,
sabràs que prest hi serà amb tu,
el meu cor de per vida.

No hi haurà més enemics.

Bernat fill de rei
.. ..
o o o o o o o o o o o o o o

ECONOMIA MUNICIPAL - SEGLE XIX

● El segle XIX és, sense cap dubte, un dels més rics en aconteixements històrics dignes de tenir en compte. Un dels més definidors és el de la convocatòria de corts a Càdiz l'any 1.812; d'aquesta convocatòria va sortir-ne la Constitució de 1.812, coneguda, sobre tot, pel seu caràcter profundament lliberal.

● Una de les innovacions introduïdes per aquesta Constitució va ésser la creació d'un nou sistema de govern a les províncies = de l'Estat, separant govern civil i militar, que fins llavors havien estat en mans del comandant general, mitjançant la creació del "Jefe superior público" que, amb els anys, es va convertir en el que coneixem per Governador civil. Conseqüència de la creació del nou càrrec polític va ésser la institució de la Diputació Provincial que, precisament, presidia el "Jefe" i de la que formaven part el cap de l'hisenda pública a la província i set = compromissaris elegits d'entre els representants del poble.

● Malgrat el caràcter lliberal dels seus promotors, hem de = dir que la creació de les diputacions no era fruit de pretensions autonomistes; de fet, més que fruit d'idees polítiques, són conseqüència de necessitats administratives: les millores tècniques necessàries per a produir una descentralització administrativa = que potenciés l'acció del govern central damunt les províncies.

● L'activitat i les atribucions de la Diputació eren molt amples. Concretades en la seva influència sobre els municipis, podem resumir-les en dues: per una part la recaptació de contribucions i arbitris i l'estat general de comptes de l'ajuntament, i per altra, l'estat de l'ensenyament al poble.

● Si aquest segons aspecte era vertaderament progressista i favorable als municipis, s'ha de dir tot el contrari del primer; vegem-ne un exemple:

● El 3 de desembre de 1.871 l'Ajuntament discuteix el pressupost municipal per l'any següent, resumit d'aquesta manera:

"Gastos obligatorios	12.649	ptas	96	cts
Ingresos ordinarios y extraordinarios..	8.382	"	72	"
Déficit recursos generales	4.272	"	24	"
Contingente ordinario para el Presupuesto Provincial	2.025	"	66	"
Déficit total	6.289	"	80	"

● Es considerable la importància que els doblers que el municipi hauria d'aportar a la Diputació tenen sobre el déficit total del pressupost de l'ajuntament. Les conseqüències d'aquest déficit les veim poc temps després qual el primer dia de gener de 1.872 es convoca a tot el poble a una reunió extraordinària per tractar de recuperar el déficit i poder fer front, sobre tot, a la contribució provincial, ja que el municipi era deudor de temps enrera, com ho prova la carta que la Diputació remet a l'ajuntament el 17 de setembre de 1.871 fent referència a un deute de 1.117 ptes i = 25 cts als fons provincial.

● En aquesta reunió extraordinària s'arriba a l'acord d'establir un impost individual a cada cap de família, tenint en compte la seva situació i el nombre de membres de la família, del 25% sobre el consum d'un conjunt de productes que es varen tarifar de la següent manera:

"Artículos de consumo y adeudo	Imposición
Reses de cerda cebadas hasta 40 Kg. 30 ptas.	8 ptas. 25 cts.
" " " " de 40 a 80 Kg. 66 "	16 " 50 "
" " " " de 81 a 120 144 "	28 " 50 "
" " " " de 122 arriba 132 "	33 " 50 "
Vinos comunes (un litro) 90 cts.	22 "
Arroz (un Kg.) 50 "	12 "

● Hi ha constància de que aquest sistema impositiu va provocar protestes i una de les més evidents la tenim en el fet de que tres teujans anomenats Miquel Palou, Pau Vidal i Joan Oliver dirigissin a la Diputació una reclamació quixant-se de la distribució que s'havia fet d'aquest impost i negant-se a pagar-lo.

● Només el fet de pensar en un impost tan elevat demostra els greus problemes de l'ajuntament per fer front a les necessitats de la Diputació, i a la carrega que aquesta suposava per a l'economia municipal, seguirem analitzant-los.

P.M.

MILLOREM LA NOSTRA ORTOGRAFIA

Observacions pràctiques sobre la vocal neutra i la u àtona.

A o E? /Vocal neutra

El so intermedi entre a i e que té la vocal final de *pare* i *casa* és anomenat *vocal neutra*. Pot ser representat per la lletra a o per la lletra e, segons les següents regles, que exposem de manera summament resumida:

1. Si un mot acaba en vocal neutra:

- Aquest so és representat per la lletra a, si es tracta d'un substantiu femení i per la lletra e, si es tracta d'un substantiu masculí. Ex.: *rosa*, *cotxe*. (Hi ha, però, nombroses excepcions —ex. *mare*, *base*, *trauma*, *poeta*—, detallades a qualsevol gramàtica).
- Però quan fa el plural, la vocal neutra és escrita sempre e, encara que en el singular es representi per la lletra a. Ex.: *roses* (de *rosa*), *cotxes* (de *cotxe*).

2. Terminacions verbals:

- La vocal neutra final de les terminacions verbals és escrita sempre a. Ex.: *canta*, *vindria*, *portava*. Cal tenir en compte tres excepcions: *corre*, *obre*, i *omple*.
- Si la vocal neutra de la terminació verbal es troba davant d'una altra lletra, és escrita sempre e. Ex.: *cantes*, *vindrien*, *vallàveu*.

3. Mots derivats:

Una a o una e tòniques d'un primitiu esdevenen una vocal neutra en els seus derivats. Ex.: La e de *verdós* (de *verd*) té un so de vocal neutra, intermedi entre la a i la e.

En aquests casos, la vocal neutra és escrita a o e segons la vocal tònica del mot d'on procedeixi. Ex.: *conseller* (de *consell*), *teulada* (de *teula*), *taulell* (de *taula*).

4. Pel que fa a la resta dels casos, normalment, la vocal neutra es escrita amb la mateixa vocal que porta el mot castellà corresponent del mateix origen. Ex.: *passeig* (*paseo*), *meló* (*melón*).

Cal tenir en compte, però, que en alguns mots a una a castellana correspon una e catalana i viceversa.

Aquesta llista recull els més importants:

alcàsser (alcázar)
almogàver (almogávar)
ametista (amatista)
assemblea (asamblea)
cànem (cáñamo)
cove (cuévano)
ebenista (ebanista)
efeminat (afeminado)
emparar (amparar)
enyorança (añoranza)
ermini (armiño)
espàrrec (espárrago)
espitllera (aspillera)
estella (astilla)
estendard (estandarte)
Esteve (Esteban)

Llàtzer (Lázaro)
meravella (maravilla)
monestir (monasterio)
orfe (huérfano)
orgue (órgano)
ràfega (ráfaga)
rave (rábano)
resplendir (resplandecer)
sergent (sargento)
seti (satén)
sometent (somatén)
tàlem (tálamo)
tráfec (tráfago)
treball (trabajo)
vernís (barniz)

ambaixada (embajada)
arravatar (arrebatar)
assassi (asesino)
avaría (avería)

maragda (esmeralda)
rancor (rencor)
sanefa (cenefa)
Sardenya (Cerdeña)

*** OPUS: "LIVE IS LIVE" NASQUE EN UNA FESTA ***
☆☆☆

★ Per raro que resulti, un grup austriac arribà, mirà i vencé. A ells ben poc els coneixen (són cinc: Herwing-cantant, Ewald-guitarra, Niki-baix, Günter, al qui tots anomenen Muki-bateria i Kurt-teclats), però, el seu "Live is life" ha estat la cançó més ballada durant l'estiu en tota Europa i alguns països com Tunes.

★ Començaren allà per 1973 com solen fer-ho les bandes de casi tot el món, tocant en col·legis i clubs musicals rockers, però fins 1980 no trobàren cantant. A partir d'aquest any es pot xerrar discogràficament d'OPUS, una formació ben coneguda en el seu país, amb cinc àlbums en el seu haver: "Daydream", "Eleven", "Opposition", "Up and down" y "Live is life".

★ En 1983 actuarien amb Christopher Cross i Lou Reed a Itàlia; a partir de llavors comencen a editar-se els seus discs a Europa.

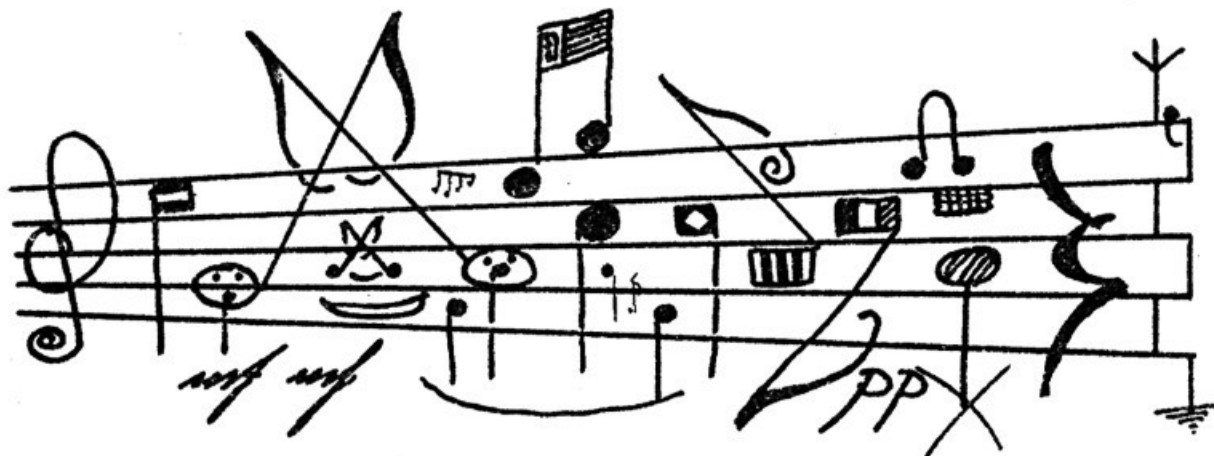
★ El 2 de setembre de 1984 feren una gran festa commemorant el seu onze aniversari en la música. Va ser en Obadad, allà s'hi congregaren més de 3.000 persones. Es gravà el concert i més tard es convertiria en el LP "El directe és la vida" (Live is life).

★ El tema "Live is life" el va compondre Ewald com a cançó d'aniversari, per a que la gent cantàs amb ells i es juntàs a la celebració. És un tema simple i feliç que nasqué a un context molt concret i, per això mateix, no té res que veure amb la vertadera música d'OPUS, que és més rock and roll i amb molts de teclats.

★ "Live is life" ha possibilitat el que se'ls conegui molt més i se'ls hi han obert nous mercats.

★ Són dels pocs grups en el seu país que, des de començaments, manejen lletres en anglès.

XISCO GRAU.

ORIGEN AFRICA DEL "BREAK - DANCE"

★ El ball de moda, el 'break-dance', té el seu origen a l'Àfrica Occidental. Aquesta és -- l'opinió de Ousmane Noel Cissé, ex-director del Ballet Nacional de Senegal, membre del Consell Internacional de Dança i Director de Afro-American-Dance-Center. Noel Cissé ha dit: "Això -- els ho hem demostrat als mateixos americans en ocasió del festival de la dansa americana celebrat a Durham (Califòrnia del Nort). Amb el professor de dansa africana en el Duke-University de Durham ferem una demostració d'acrobàcia peül; quedaren convençuts".

★ El propi Cissé ha puntualitzat: "El Break-Dance té el seu origen a Àfrica, on ha existit aquesta dansa desde fa sigles. -- Ha estat precis que se'n apoderassin els Estats Units, per a adquirir una dimensió universal, per a que se transformàs en una moda... Així ocorren les coses. L'home africà no concep que la dansa africana pugui modernitzar-se; ho han de fer altres en el nostre lloc per a que sia admesa per tot el món.

★ Alguns africanistes han plantejat el problema de la salvaguarda dels valors culturals. Per a Noel Cissé aquesta salvaguarda no significa anclar-se en la tradició. "Es precis caminar. El somni no ha de vencer a la realitat. No podem refuar de cop les altres civilitzacions. El món camina -- cap a una civilització planetària".

★ És cert que a Europa i els altres continents tenen tendència a mestitzar-ho tot; es fan rics d'altres cultures. Cissé ha fet notar: "He escoltat fa poc un -- disc de Michael Jackson que ha -- impressionat a tot el món. És el Soul Makossa, de Manu Dibango, però ha triomfat a Amèrica i, encara més, és un triomf d'Amèrica. -- La darrera criatura d'origen africà és el Break-dance. També en aquest cas el triomf és d'Amèrica i Àfrica? No es té en compta... -- Els occidentals tenen la nostra cultura africana com si en fos el seu pou, en beuen fins a saciar-se'n.

Xisco

RENOVACIÓ NECESSÀRIA

• Noves tendències són les que == caracteritzen el començament de la nova temposada cinematogràfica per tot arreu. Ja se sap que les modes només duren fins que en neixen unes altres i, en aquest cas, pareix que la moda de les pel·lícules galàctiques i d'aventures en general van passant a un segon terme i es torna a recuperar el cinema per excel·lència, allò que sempre s'ha reflexat a les pantalles i que no és més que la condició humana amb totes les seves manifestacions.

• Per altra part, i aquesta és també una tendència que es dona a nivell mundial, hi ha un considerable nombre de pel·lícules que són adaptacions d'obres literàries conegudes. Aquest és un fet ben positiu si tenim en compte la facilitat del medi cinematogràfic per arribar a gran quantitat de públic i l'enriquidor que pot resultar l'acte col·lectiu de la representació cinematogràfica front a l'inevitable individualitat de la lectura.

• Botons de mostra de la "universalitat" d'aquests fets que acabam de descriure, són les darreres grans obres de Hollywood; entre elles destaquem COLOR PURPURA de Steven Spielberg, que conta la vida dels negres de l'estat de Georgia des de principis de segle fins als anys seixanta, i EL NOMBRE DE LA ROSA, de J. Jacques Arnaud, molt esperada degut a l'excel·lent qualitat de la novel·la original de Umberto Eco.

• Ja en el nostre país s'ha de destacar l'adaptació que ha fet Vicente Aranda de la novel·la de Martín Santos TIEMPO DE SILENCIO. Amb un conjunt de reconeguts actors ha duit a la pantalla la problemàtica social del baix fons d'una ciutat que

ben bé podria ser qualsevol capital de província dels anys seixanta.

• Problemàtica molt més intimista és la que mostra la pel·lícula DE HOMBRE A HOMBRE, de Ramón Fernández. Els protagonistes del film són un home i un nin però la naturalesa de la relació entre els dos personatges fa pensar que ben bé es podria tractar de dos homes o de dos nins; això explica la singularitat de la seva relació i la del món en que es mouen.

• Interessant, i per ventura discutible, resulta l'obra de recerca que estan duent Carlos Saura i Antonio Gades per tal d'actualitzar alguns dels mites més clars de la cultura peninsular. Fruit d'aquest treball conjunt va esser CARMEN, i amb característiques semblants però amb problemàtica molt més ample es presenta ara EL AMOR BRUJO, reflexió contemporània sobre un tema dels més clàssics de la nostra cultura.

• Pretensions desmitificadores són les que han duit a Pedro Almodóvar a fer la seva darrera pel·lícula, MATADOR; el món dels toros i el de les relacions entre home i dona són els fil·conductors d'una trama típicament espanyola resolta amb la característica originalitat d'Almodóvar.

• Característiques semblants presenten les pel·lícules LOLA, de Bigas Luna, i LULU DE NOCHE, de E. Martínez Lázaro; an ambdós casos el tema principal és la dona i també als dos són els amors i les passions els que fan arribar la trama a situacions violentes, desgraciadament bastant pròpies del món contemporani.

P.M.

FUTBOL

Passat l'equador de la temporada, ha començat la segona volta que ha de decidir quins equips lluitaràn per l'ascens. Quatre o cinc conjunts, entre els qui està el Sta. Eugènia, feràn el possible per obtenir una plaça que possibiliti la fase a jugar contre els dos primers de l'altre grup de la 3ª Regional.

Vet aquí les cròniques dels partits jugats darrerament.

Santa Eugènia 3
Atc. S. Marçal 0

Amb més pena que glòria passà L'Atc. S. Marçal per el Pou Nou, demostrant esser un dels equips més fluixos de la categoria. El Sta. Eugènia, sense aparentar una forma òptima, no va tenir cap problema per fer-se amb els dos punts en litigi.

Al minut 2 ja s'hagués pogut inaugurar el marcador de no fallar en J. Crespí una falta màxima per una caiguda dins l'àrea. I és que s'anaven produint moltes jugades dins aquesta zona, totes elles infructuoses; fins que al minut 30, en Toni Sastre dribla a tres contraris, veu a P. Crespí desmarcat, que afica la pilota dins la porteria. Era el solitari gol de la primera part que no donava per satisfet a cap espectador.

Vegent la debilitat dels adversaris, el míster canvia el lateral M. Canyelles per un delanter: Pep Amengual, per tal de donar més operativitat a la delantera. En Jordi quedava aleshores més enrre on apenes hi havia perill. Al quart de la renovació arribael segon gol; dins l'àrea visitant no menys de tres tirs són rebutjats per els defenses, però no pogueren aturar el d'en P. Crespí, autor del gol.

En Sastre, que havia fet un bon partit, es substituït per Mateu Canyelles. L'interés goletzador no podia ésser més clar; només en Bauçà i M.A. Canyelles quedaven atrassats. En mig en J. Jaume tenia la

missió de llançar balons als extrems, cosa que va fer extraordinàriament en tres ocasions. Com més ràpid es jugava, més descolocat es trobava la defensa. Al minut 35, M. Crespí havia de marcar el definitiu 3 a 0, resultat fins i tot discret considerant la diferència dels contendents en aquest partit, deslluït per un fort i fred vent.

=====00000=====

Atc. S. Gotleu 2
Sta. Eugènia 0

No es va poder aconseguir cap punt al difícil camp de l'Atc. S. Gotleu, on l'equip taujà plantà cara al líder fent mèrits suficients per un empat.

La 1ª part no tingué cap clar dominador de la situació, sobre tot perquè no hi va haver excessives ocasions de gol. Però si qualche equip havia d'inaugurar el marcador era el Sta. Eugènia, que al darrer quart d'aquesta mitat va posar en perill seriós el marc local per dues vegades.

Després del descans, els palmesans surten molts forts essent els qui arriben a la porteria contrària amb més facilitat. Això va fer que els taujans s'aplagassin darrera renunciant practicament a l'atac. Aquest tancament fou més intens al darrer quart quan s'acariciava un valió empat. És al minut 80 quan una mà innocent d'un defensor taujà provoca un penalty; seria 1 a 0. La satisfacció es convertigué en desmoralització i descomposició de les línies, el que ocasionà encara un segon gol. Els locals aconseguen una victòria que fins a 10 minuts del termini veien perillar, perquè es trobaren front un equip d'aspiracions.

Sta. Eugènia 2
Esporles 1

Valldemossa Atc. 0
Sta. Eugènia 5

D'interessant s'havia de qualificar aquest partit entre dos equips molt igualats, que tenen una missió comú: lluitar per una plaça d'ascens. El Sta. Eugènia tenia un fort compromís de guanyar i ho va aconseguir en bastant dificultat. Els tres gols tingueren lloc a la primera part, - d'aquesta manera. -

1 a 0 (26') El porter visitant no pot agafar en seguretat una pilota; l'error es aprofitat per P. Amengual atent a la jugada, que centra a M. Crespí convertint el gol.

1 a 1 (32') La pilota passa d'un lloc a l'altre dins l'àrea local quan dona a la mà d'un defensor. L'àrbit pita penalty.

2 a 1 (40') Jugada d'extrem - per la dreta amb n'Amengual com a protagonista; damunt la línia de corner llança el balon al centre on el desmarcat P. Crespí no té problemes per introduir-lo.

Els següents quarante minuts foren prou tensos; la duresa fou permesa per un senyor vestit de negre que feria el favor a més d'un si es retiràs de l'arbitratge. La seva actuació pogué haver tingut conseqüències negatives - d'ésser distint el marcador. Futbolísticament parlant, la clau del Sta. Eugènia va ésser neutralitzar els homes punta del Esporles, sobre tot el perillós extrem dret, el par de J. Crespí, que una vegada més va demostrar ésser un dels millors. El centre del camp visitant (la seva millor línia) no trobava aleshores resposta dels delanteros. Per altre part, els centrecampistes taujans obligaven - profunditzar per l'esquerra a M. Crespí, el qual s'escapava del seu marcador en freqüència. La bona feine del porter forà va impossibilitar una més àmplia victòria, deixant per bo el 2 a 1, just i meritori.

====00000====

Sense cap tipus de problemes va guanyar el Sta. Eugènia al camp del Valldemossa Atc., el colista - del grup. Un partit amb poca història si exceptuam l'hegemonia de totes les línies del quadre taujà. Els cinc gols obtinguts, que haguessin pogut ésser més, donen una clara idea del que fou l'encontre.

M. Crespí, J. Jaume (2), Carbonell i Parets foren els encarragats de materialitzar les jugades de la vanguardia, moltes d'elles de molts de quilats; i és que els locals - no posaven molts d'impediments - perquè es duguessin a terme. En Mayol a la porteria i R. Parets amb el 8 a l'esquena foren les novetats del dia, que junt amb els habituals sortiren d'entrada. - López i M. Canyelles també sortiren al camp els darrers vint minuts.

====00000====

Sta. Eugènia 4
La Unión 2

El rival de torn d'aquest diumenge feia a priori que el partit es consideràs interessant, el que es confirmà al llarg dels 90 minuts. Després d'uns bons cinc minuts de La Unión, el Sta. Eugènia comença a treballar. P. Amengual treu llarg de banda i M. Crespí capeja a la xerxa. Molt paregut va ésser el segon gol però a l'altre costat; en aquesta ocasió fou P. Crespí el qui pentinà el balon aconseguint marcar. Confiant amb el resultat, el domini taujà va menguar mentre que els palmesans aprofitaven les ocasions. Així vingueren els dos gols visitants a punt d'acabar la 1ª part.

Devers el quart de la Segona, una caiguda d'en M. Crespí quan s'inter-nava es sancionada amb penalty: el capità transforma. A deu minuts del final, un tir fort de J. Canyelles des de 25 metres permet el quart gol, molt aplaudit per el public. Aleshores es jugava amb un home manco per expulsió de Carbonell, el perjudicat entre un conflicte entre jugadors, motiu per el qual motivà al míster per que fés altres substitucions.

Mikel.-

● SOPA TORRADA

INGREDIENTS: (4 pers.) 16 llesquetes de llonguet torrat en el forn, 300 grs. de paleta de xot, 250 grs. de baldana de vedella, 1/4 hg. de pollastre, una ceba, un porro, 4 fulles de lletuga i endívia, un brot de moradux i d'herba-sana, un ou, pebrebò, 100 grs farina i sal.

PREPARACIÓ: Rentau les verdures i hortalisses i tallau-les a trossos petits. Llevau l'os de la paleta i posau-lo dins una olla amb sis tasses d'aigua, el quart de pollastre, la baldana i la sal. Coure poc a poc fins que el brou estigui fet. Mesclau la carn de la paleta picada amb l'ou i les herbes ben picades. Feis-ne pilotes i passau-les per farina. = Treis la carn i ossos del brou i posau-hi les pilotes, que coquin durant mitja hora.

Dins una altra greixonera posau capes de llonguets, verdura i pilotes. Banyau-ho amb el brou i deixau-ho cinc minuts amb poc foc perquè se confiti.

● OFEGAT

INGREDIENTS: 600 grs. de cuixa de vedella, 150 grs. d'ametles = crues, el suc de quatre taronges, una cullerada de pebrebò, pebre vermell i totes les espècies mitja tasseta d'oli d'oliva i sal.

PREPARACIÓ: Sofregiu el tros de carn i picau les ametles dins el morter. Mesclau les ametles amb la carn, el suc de taronja, la sal i les espècies. Tapau la greixonera i deixau-ho coure poc a poc fins que quedi una salsa espesseta.

● TARONGES PARCIDES

INGREDIENTS: 4 taronges grosses, 9 cullerades de llet condensada, 250 grs. de nata montada, 8 cireres en almívar, una llimona i guindes.

PREPARACIÓ: Tallau la corona superior de les taronges (1/3) i buidau-les. Tallau la molssa a daus i reservau-la. Mesclau la llet condensada amb el suc de la llimona, els trossos de cireres i la molssa de la taronja. Ompliu les taronges amb la mescla i coronau-les amb la nata. Decorau-les amb ralladura de llimona i una guinda.

.....

GROGLÍFIC

¿ Què estudia ?

SOPA DE LETRAS

Busca en la sopa de
letras siete medios
de transporte.

C	O	D	E	N	E	A	A	T
C	O	L	E	B	O	V	U	R
S	I	C	O	S	E	I	T	A
A	B	O	H	E	N	O	O	C
M	O	A	N	E	O	N	B	O
C	O	U	R	O	S	E	U	T
S	O	T	A	C	O	N	S	U
C	O	N	O	B	O	L	E	A
A	T	E	L	C	I	C	I	B

ASSOCIACIÓ DE LA PREMSA FORANA DE MALLORCA

(revistes associades)

títol:

DIJOUS
FELANITX
MANACOR
SOLLER
PERLAS Y CUEVAS
APOSTOL Y CIVILIZADOR
BELLPUIG
FLOR DE CARD
SANT JOAN
LLUM D'OLI
S'ENCRUIA
EL GALL
CIRCULO DE ESTUDIOS
ES PI GROS
ES SAIG
CAN PICAFORT
SA POBLA
CAP VERMELL
BONA PAU
S'ARENAL
REVISTA DE SINEU
SANTA BARBARA
LLUCMAJOR DE PINTE EN AMPLE
PORTULA
CAMPANET
VEINATS
LLOSETA
PORTO CRISTO
ALGEBELÍ
PARIS-BALEARES
LA VEU DE LLUCMAJOR
COANEGRA
A TOTA PLANA
SAL I XEIXA
CAMPOS
SA FONT
ARIANY
SANTA EUGÈNIA
MEL I SUCRE
SA COMUNA

poble:

d'Inca
de Felanitx
de Manacor
de Sòller
de Manacor
de Petra
d'Artà
de Sant Llorenç
de Sant Joan
de Porreres
de Deià
de Pollensa
d'Alaró
de Lloret de Vista Alegre
d'Algaida
de Can Picafort
de Sa Pobla
de Capdepera
de Montuiri
de S'Arenal
de Sineu
de Vilafranca
de Llucmajor
de Pòrtol
de Campanet
de Calvià
de Lloseta
de Porto Cristo
de Muro
de S'Arracó
de Llucmajor
de Santa Maria del Camí
de Manacor
de Santany
de Campos
de Son Servera
d'Ariany
de Santa Eugènia
de Sant Joan
de Selva.